

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นการนำเสนอ 5 หัวข้อ คือ

1. โครงการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ
2. แนวคิดและหลักการในการประเมินการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา
3. ปัญหาและอุปสรรคในการประเมิน
4. โครงสร้างของหลักสูตรแผนกประถมศึกษา โรงเรียนปรินส์รอยแยลส์วิทยาลัย
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. โครงการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ (กองนโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ, 2535 หน้า 2) ได้กำหนดหัวข้อที่เกี่ยวกับการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

- 1.1 วัตถุประสงค์ของการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเอกชน
 - 1.1.1 เพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศของการศึกษาเอกชน
 - 1.1.2 เพื่อเป็นการกระตุ้นและสร้างความมั่นใจแก่โรงเรียนเอกชน ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยกระบวนการประเมิน และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
 - 1.1.3 เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่า โรงเรียนเอกชนเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน
 - 1.1.4 เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาเอกชนให้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

1.2 คุณสมบัติของโรงเรียนที่มีสิทธิขอรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา เอกชน
โรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนครบทุกชั้นตามที่ได้รับอนุญาตให้เปิดทำการสอน และมีนักเรียน
จบชั้นสุดท้าย ในแต่ละระดับการศึกษา ไม่น้อยกว่า 1 รุ่น

1.3 เกณฑ์การประเมิน และพิจารณาให้การรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา เอกชน

1.3.1 ประเมินมาตรฐานคุณภาพโรงเรียน ตามแบบที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา เอกชนกำหนดและสรุปเป็นรายมาตรฐาน โดยใช้เกณฑ์ตัดสิน "ผ่าน" และ "ไม่ผ่าน"

1.3.2 เมื่อประเมิน "ผ่าน" ทุกมาตรฐาน โรงเรียนจะได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา เป็นเวลา 5 ปี

1.3.3 กรณีที่บางมาตรฐานยังไม่สมบูรณ์คณะกรรมการฯ จะให้ระยะเวลาโรงเรียนพัฒนาเพิ่มเติม และให้ส่งรายงานการประเมินตนเองในมาตรฐานนั้น เพื่อดำเนินการประเมินให้เสร็จสิ้นภายในปีการศึกษา

1.4 เงื่อนไขการรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา เอกชน

1.4.1 โรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน จะได้รับเครื่องหมายหรือเอกสารการรับรองมาตรฐาน

1.4.2 เมื่อครบกำหนด ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฯ โรงเรียนจะต้องยื่นเรื่องขอรับรองมาตรฐานฯ ใหม่

1.4.3 โรงเรียนอาจถูกเพิกถอนการรับรองมาตรฐานฯ เมื่อปรากฏว่า

- ไม่รักษาสภาพตามมาตรฐานฯ
- ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินกิจการโรงเรียน หรือมีการดำเนินการซึ่งมีผลกระทบต่อมาตรฐานคุณภาพของโรงเรียน

1.5 มาตรฐานการประเมินการเรียน การสอน ระดับประถมศึกษา

มาตรฐานที่ 1 ปรัชญาและแนวนโยบายของโรงเรียนได้รับการพัฒนาและใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานของโรงเรียน

ตัวชี้คุณภาพ

1) ปรัชญาและแนวนโยบายของโรงเรียนชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้

ข้อพิจารณาและการให้ระดับคุณภาพ

- ระดับ 1 ไม่มีปรัชญาและแนวนโยบายของตนเอง
- ระดับ 2 มีปรัชญาและแนวนโยบายของตนเอง แต่ยังไม่ชัดเจน
- ระดับ 3 มีปรัชญาและแนวนโยบายที่ชัดเจนเป็นของตนเอง
- ระดับ 4 นอกจากระดับ 3 แล้ว มีความสอดคล้องกับจุดหมายของหลักสูตรประถมศึกษา
- ระดับ 5 นอกจากระดับ 4 แล้ว มีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและแผนการศึกษาของชาติ

แนวทางการตรวจสอบ

ตรวจสอบจากหลักฐานต่าง ๆ ที่ปรากฏ เช่น ปรัชญาและแนวนโยบายของโรงเรียนจุดหมายของหลักสูตรประถมศึกษา แผนการศึกษาของชาติ ข้อมูลความต้องการของชุมชน ฯลฯ

ตัวชี้คุณภาพ

2) บุคลากรหลายฝ่ายร่วมกันกำหนดแนวนโยบายให้สอดคล้องกับปรัชญาของโรงเรียน

ข้อพิจารณาและการให้ระดับคุณภาพ

- ระดับ 1 ผู้บริหารเพียงคนเดียวเป็นผู้กำหนดแนวนโยบายของโรงเรียน
- ระดับ 2 คณะผู้บริหารเป็นผู้กำหนดแนวนโยบายตามปรัชญาของโรงเรียน
- ระดับ 3 คณะผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดแนวนโยบายที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับปรัชญาของโรงเรียน
- ระดับ 4 นอกจากระดับ 3 แล้ว บุคลากรฝ่ายอื่น ๆ ในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวนโยบายของโรงเรียน
- ระดับ 5 นอกจากระดับ 4 แล้ว ผู้ปกครอง/บุคลากรอื่นในชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวนโยบายของโรงเรียน

แนวทางการตรวจสอบ

ตรวจสอบจากหลักฐานต่าง ๆ ที่ปรากฏ เช่น เอกสารการประชุม หนังสือเชิญประชุม หรือ การสัมภาษณ์บุคลากรในโรงเรียน/ผู้ปกครองนักเรียน

ตัวชี้คุณภาพ

3) บุคลากรในโรงเรียน เข้าใจและอธิบายความหมายของปรัชญาและแนวนโยบายของโรงเรียนได้ตรงกัน

ข้อพิจารณาและการให้ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 บุคลากร เข้าใจและ อธิบายความหมายของปรัชญาและแนวนโยบายของโรงเรียนได้ไม่ตรงกัน

ระดับ 2 มีการชี้แจงปรัชญาและแนวนโยบายแก่บุคลากรในโรงเรียน

ระดับ 3 นอกจากระดับ 2 แล้ว มีการตรวจสอบความเข้าใจของบุคลากร อยู่เสมอ

ระดับ 4 นอกจากระดับ 3 แล้ว บุคลากรส่วนใหญ่สามารถบอกและอธิบายความหมายของปรัชญาได้ตรงกัน

ระดับ 5 นอกจากระดับ 4 แล้ว บุคลากรส่วนใหญ่สามารถอธิบายความหมายของแนวนโยบายได้ตรงกัน

แนวทางการตรวจสอบ

ตรวจสอบจากหลักฐานต่าง ๆ เช่น เอกสารการประชุม จากการสัมภาษณ์บุคลากรในโรงเรียน

ตัวชี้คุณภาพ

4) มีแผน/โครงการที่สอดคล้องกับปรัชญาและแนวนโยบายของโรงเรียน

ข้อพิจารณาและการให้ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 มีแผน/โครงการ แต่กิจกรรมไม่สอดคล้องกับปรัชญาและแนวนโยบายของโรงเรียน

- ระดับ 2 มีแผน/โครงการ ที่มีกิจกรรมบางส่วนสอดคล้องกับปรัชญาและ
แนวนโยบายของโรงเรียน
- ระดับ 3 มีแผน/โครงการ ที่มีกิจกรรมทั้งหมดสอดคล้องกับปรัชญาและ
แนวนโยบายของโรงเรียน
- ระดับ 4 นอกจากระดับ 3 แล้วมีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน
ตามแผน/โครงการ
- ระดับ 5 นอกจากระดับ 4 แล้ว มีหลักฐานการปรับแผนโครงการเมื่อมี
การปรับปรุงปรัชญาและแนวนโยบายของโรงเรียน

แนวทางการตรวจสอบ

ตรวจสอบจากหลักฐานที่ปรากฏ เช่น แผนงาน/โครงการ รูปถ่าย

รายงานการประเมินแผน/โครงการ

ตัวชี้คุณภาพ

5) มีการวิเคราะห์ ทบทวน และปรับปรุงหรือพัฒนาปรัชญา/แนวนโยบาย
ให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคม

ข้อพิจารณาและการให้ระดับคุณภาพ

- ระดับ 1 ไม่มีการวิเคราะห์ ทบทวน และปรับปรุงหรือพัฒนาปรัชญา/
แนวนโยบายของโรงเรียน
- ระดับ 2 มีการวิเคราะห์ ทบทวน และปรับปรุงหรือพัฒนาปรัชญา/แนว
นโยบายของโรงเรียนโดยผู้บริหาร
- ระดับ 3 บุคลากรหลายฝ่ายร่วมกันวิเคราะห์ ทบทวนและปรับปรุงหรือ
พัฒนาปรัชญา/แนวนโยบายของโรงเรียน
- ระดับ 4 นอกจากระดับ 3 แล้ว เนื้อหาสาระหลักที่ปรับปรุงหรือพัฒนา
เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน
- ระดับ 5 นอกจากระดับ 4 แล้ว เนื้อหาสาระหลักที่ปรับปรุงหรือพัฒนา
เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม

แนวทางการตรวจสอบ

ตรวจสอบจากหลักฐานที่ปรากฏ เช่น แผนงาน/โครงการ ผลการวิเคราะห์

ข้อมูลชุมชน ฯลฯ

มาตรฐานที่ 2

แนวการจัดประสบการณ์หรือหลักสูตรได้รับการพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ต่อนักเรียน

ตัวชี้คุณภาพ

1) มีการศึกษาและพัฒนาแนวการจัดประสบการณ์หรือหลักสูตรให้สอดคล้องกับพัฒนาการทุกด้านตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละระดับการศึกษา

ข้อพิจารณาและการให้ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 มีการศึกษาหลักสูตรและพัฒนาเนื้อหาหรือกิจกรรมบางกลุ่มประสบการณ์/กลุ่มวิชา

ระดับ 2 มีการศึกษาสภาพและความต้องการของนักเรียน ชุมชน และสังคม เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตร

ระดับ 3 มีการนำผลที่ได้จากการศึกษาหลักสูตร และศึกษาสภาพชุมชน สังคม และความต้องการของนักเรียนมาพัฒนาเนื้อหา หรือกิจกรรมทุกกลุ่มประสบการณ์/กลุ่มวิชาให้เหมาะสมกับนักเรียน

ระดับ 4 นอกจากระดับ 3 แล้ว เนื้อหาหรือกิจกรรมที่พัฒนาแล้วเหมาะสมกับชุมชนและสังคม

ระดับ 5 นอกจากระดับ 4 แล้ว มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรที่สร้าง/หรือปรับปรุงแล้วนำผลการประเมินไปใช้

แนวทางการตรวจสอบ

ตรวจสอบจากเอกสาร/หลักฐานที่ปรากฏ เช่น

- แผนการเรียน
- เนื้อหาหลักสูตรที่ใช้ในโรงเรียน
- บันทึกการประชุม
- สัมภาษณ์ครู ผู้บริหาร

ตัวชี้คุณภาพ

2) มีการวางแผนและเตรียมการสอนให้สอดคล้องกับแนวการจัดประสบการณ์หรือหลักสูตร

ข้อพิจารณาและการให้ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 มีการกำหนดการสอน/แผนการสอน/บันทึกการสอนแต่ไม่ครบทุกรายวิชา

ระดับ 2 มีการกำหนดการสอน/แผนการสอน/บันทึกการสอนครบทุกวิชาแต่ไม่ชัดเจน ไม่สอดคล้องกับหลักสูตร

ระดับ 3 กำหนดการสอน/แผนการสอน/บันทึกการสอนมีความชัดเจน สอดคล้องกับหลักสูตรหลักสูตรครบทุกรายวิชา

ระดับ 4 นอกจากระดับ 3 แล้วมีการตรวจกำหนดการสอน/แผนการสอน/บันทึกการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมของหลักสูตรที่โรงเรียนพัฒนาแล้ว

ระดับ 5 นอกจากระดับ 4 แล้ว มีการตรวจกำหนดการสอน/แผนการสอน/บันทึกการสอน ก่อหน้าไปใช้

แนวทางการตรวจสอบ

ตรวจสอบจากเอกสาร / หลักฐานที่ปรากฏ เช่น

- แผนการสอน / บันทึกการสอน
- สัมภาษณ์ครูหรือนักเรียน

มาตรฐานที่ 3

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนเหมาะสมกับพัฒนาการหรือความรู้ ความสนใจ ความสามารถ ความถนัดของนักเรียนแต่ละระดับการศึกษา

ตัวชี้คุณภาพ

- 1) จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนสอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์/
แผนการสอนและหรือบันทึกการสอนที่กำหนด

ข้อพิจารณาและการให้ระดับคุณภาพ

- ระดับ 1 กิจกรรมการเรียนรู้การสอนเป็นไปตามที่กำหนดเพียงเล็กน้อย
- ระดับ 2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนบางห้องเป็นไปตามแผนการสอน/
บันทึกการสอนที่กำหนดเป็นส่วนใหญ่
- ระดับ 3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนทุกชั้นเป็นไปตามแผนการสอน/บันทึก
การสอนที่กำหนดและเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละระดับ
- ระดับ 4 นอกจากระดับ 3 แล้ว มีการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
การสอนให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน
- ระดับ 5 นอกจากระดับ 4 แล้ว มีการปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
การสอนให้เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล

แนวทางการตรวจสอบ

ตรวจสอบจากการสังเกตการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนและพฤติกรรม

นักเรียน

- สัมภาษณ์ครู และนักเรียน
- แผนการสอนและบันทึกการสอน

ตัวชี้คุณภาพ

- 2) มีการนิเทศเพื่อปรับปรุงหรือพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้การสอนอย่างต่อเนื่อง

ข้อพิจารณาและการให้ระดับคุณภาพ

- ระดับ 1 มีการนิเทศแต่ดำเนินการไม่เป็นระบบ/กระทำไม่ต่อเนื่อง

- ระดับ 2 มีการวางแผน/โครงการนิเทศให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
ปัญหาและความต้องการของผู้รับการนิเทศ
- ระดับ 3 มีการดำเนินการตามแผน/โครงการนิเทศ โดยใช้กิจกรรมที่
เหมาะสมกับงานและผู้รับการนิเทศอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง
- ระดับ 4 นอกจากระดับ 3 แล้ว มีการติดตามและสรุปผลการนิเทศ
- ระดับ 5 นอกจากระดับ 4 แล้ว มีการนำผลการนิเทศมาปรับปรุงการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอนและกระทำอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการตรวจสอบ

ตรวจสอบจากเอกสาร/หลักฐานที่ปรากฏ เช่น

- ดูจากแผนหรือโครงการนิเทศ
- บันทึกการประชุม
- คำสั่ง
- บันทึกการนิเทศ
- สัมภาษณ์ครูและผู้บริหาร
- สังเกตพฤติกรรมการสอนของครู

มาตรฐานที่ 4

วิธีการสอนและการใช้สื่อการเรียนการสอนของครูเหมาะสมกับระดับ

การศึกษา

ตัวชี้คุณภาพ

- 1) ครูใช้วิธีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับพัฒนาการของนักเรียนหรือมี
วิธีการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์ การเรียนรู้ โดยใช้สื่อการเรียน
การสอนที่เหมาะสมเพียงพอ

ข้อพิจารณาและการให้ระดับคุณภาพ

- ระดับ 1 วิธีการสอนไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
- ระดับ 2 วิธีการสอนสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

- ระดับ 3 ใช้วิธีการสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมหรือจัดหาได้ในท้องถิ่นมากที่สุด
- ระดับ 4 นอกจากระดับ 3 แล้ว มีการประเมินวิธีสอน และการใช้สื่อของครูอยู่เสมอและทั่วถึง
- ระดับ 5 นอกจากระดับ 4 แล้วมีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงการสอนและการใช้สื่อของครูอย่างต่อเนื่อง

แนวทางการตรวจสอบ

- ตรวจสอบจากแผนการสอนบันทึกการสอน สื่อ
- เอกสารเกี่ยวกับเทคนิคการสอน
- สัมภาษณ์ครูและนักเรียน และสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู

ตัวชี้คุณภาพ

- 2) ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนได้ร่วมกิจกรรม/ศึกษาค้นคว้า/ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

ข้อพิจารณาและการให้ระดับคุณภาพ

- ระดับ 1 จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยครูบรรยายและสาธิตเป็นตัวอย่าง แต่นักเรียนไม่ได้ปฏิบัติจริงด้วยตนเอง
- ระดับ 2 จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยครูบรรยายและสาธิตเป็นตัวอย่าง และให้นักเรียนฝึกปฏิบัติ ค้นคว้าเพียงบางส่วน
- ระดับ 3 จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนโดยครูใช้กลวิธีการสอนที่ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง/ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากห้องสมุดหรือแหล่งข้อมูลต่าง ๆ และรู้จักทำรายงานการศึกษาค้นคว้านั้น
- ระดับ 4 นอกจากระดับ 3 แล้ว สนับสนุนให้นักเรียนทำกิจกรรมทางวิชาการที่นักเรียนสนใจเป็นพิเศษตามระดับความสามารถ โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา
- ระดับ 5 นอกจากระดับ 4 แล้ว มีการแสดงผลงานการค้นคว้าของนักเรียนพร้อมทั้งยกย่อง/ให้รางวัลแก่นักเรียนที่มีผลงานดีเด่น

มาตรฐานที่ 5

การประเมินพัฒนาการ/ประเมินผลการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักการ
ประเมินผลของแต่ละระดับการศึกษา

ตัวชี้คุณภาพ

- 1) ดำเนินการวัดและประเมินพัฒนาการ/ประเมินผลการเรียนการสอน
อย่างเป็นระบบ เป็นไปตามแนวการจัดประสบการณ์/หลักสูตรแต่ละ
ระดับการศึกษา

ข้อพิจารณาและการให้ระดับคุณภาพ

- ระดับ 1 การวัดผลประเมินไม่เป็นระบบ/ครบถ้วนตามหลักการ
- ระดับ 2 มีคณะกรรมการรับผิดชอบการวัดและประเมินผลของโรงเรียนซึ่ง
ได้แก่การคัดเลือกข้อสอบ การพิมพ์ข้อสอบ การจัดสอบ และการ
รายงานผล
- ระดับ 3 ดำเนินการวัดผลประเมินผลอย่างถูกต้องตามหลักการ และระเบียบ
การประเมินผลไว้เป็นหลักฐาน
- ระดับ 4 นอกจากระดับ 3 แล้ว มีการนิเทศติดตามการดำเนินการวัดผล
และประเมินผล
- ระดับ 5 นอกจากระดับ 4 แล้ว มีการสรุปผลการประเมินเป็นรายกลุ่ม
ประสบการณ์/กลุ่มวิชา เพื่อนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนใน
แต่ละกลุ่มประสบการณ์/กลุ่มวิชา

แนวทางการตรวจสอบ

- ตรวจสอบจากแบบทดสอบ
- รายงานผลการสอบ
- สรุปผลการประเมิน
- คำสั่งแต่งตั้ง
- สถิติ
- สัมภาษณ์ครู

ตัวชี้คุณภาพ

2) นำผลจากการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการเรียนการสอนของครูและจัดสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียนทุกกลุ่มอย่างเหมาะสม

ข้อพิจารณาและการให้ระดับคุณภาพ

ระดับ 1 ไม่มีการนำผลจากการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการสอนซ่อมเสริมและปรับปรุงการเรียนการสอนของครู

ระดับ 2 มีการจัดทำสถิติผลการสอนของนักเรียนทุกกลุ่มประจำสัปดาห์/รายวิชา

ระดับ 3 มีการศึกษาวิเคราะห์ผลการสอน นำผลไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนของครู

ระดับ 4 นอกจากระดับ 3 แล้ว มีการติดตามการปรับปรุงการสอนของครูและการสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียนอย่างต่อเนื่อง สรุปและเสนอผลตามลำดับขั้นตอน

ระดับ 5 นอกจากระดับ 4 แล้ว มีการนำผลการติดตามไปวิเคราะห์และจัดทำเป็นรายงานเพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนในปีต่อ ๆ ไป

แนวทางการตรวจสอบ

- ตรวจสอบจากสถิติ
- รายงานผลการสอนซ่อมเสริม
- รายงานการติดตามการสอนของครู
- สัมภาษณ์ครูและผู้บริหาร

2. แนวคิดและหลักการในการประเมินการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา

ก. ความหมายของการประเมิน

ได้มีผู้นิยามความหมายของการประเมินไว้สี่ความหมาย (สุขุม มูลเมือง, 2530, หน้า 4 อ้างใน สุรัชย์ ขัน, 2539 หน้า 9) คือ

ความหมายแรก การประเมินมีความหมายเช่นเดียวกับการวัดผลทางการศึกษา ความหมายนี้เกิดขึ้นเนื่องจากความเพื่องูและการเคลื่อนไหวทางการวัดผลการศึกษา

ความหมายที่สอง การประเมินมีความหมายตรงกับการตัดสินใจ โดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญโดยใช้ข้อมูลและเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจ

ความหมายที่สาม การประเมินหมายถึงกระบวนการเปรียบเทียบข้อมูลในภาคปฏิบัติกับวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ ความหมายนี้เป็นไปตามแนวคิดของ Ralph Tyler

ความหมายที่สี่ การประเมินเป็นกระบวนการบ่งชี้และการรวบรวมข้อมูลรายละเอียดเพื่อช่วยผู้ตัดสินใจเลือกแนวทางต่าง ๆ ที่มีอยู่ ความหมายนี้มาจากแนวคิดของ Stufflebeam

ข. รูปแบบในการประเมิน

ในทางการศึกษา นักประเมินผลและนักการศึกษา ได้พยายามแสวงหารูปแบบของการประเมินที่คิดว่าจะเป็นประโยชน์อย่างมาก เพื่อนำมาใช้ในการประเมินและพบว่ารูปแบบการประเมินที่สำคัญและได้รับการยอมรับมาช้านาน ในทางการศึกษามีสามกลุ่ม โดยวอร์เทินและแซนเดอร์ (Worthen and Sanders, 1973 อ้างใน กิตติพร บุญญาวิญญูผล, 2527, หน้า 58) ได้จัดกลุ่มการประเมินตามลักษณะที่เด่น หรือคุณลักษณะที่สำคัญตามหลักของยุทธวิธีการประเมิน (Evaluation Strategies) ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ยุทธวิธีที่เน้นการตัดสินใจ (Judgmental Strategies) ได้แก่ รูปแบบการประเมินของ สคริฟเวน (Michael S. Scriven) และสเตค (Robert E. Stake)

กลุ่มที่ 2 ยุทธวิธีที่เน้นการตัดสินใจ-การจัดการ (Decision-management Strategies) ได้แก่ โมเดลที่เสนอโดยสตัฟเฟิลบีม (Daniel L. Stufflebeam) กูบา (Egon Guba) อัลคิน (Marvin C. Alkin)

กลุ่มที่ 3 ยุทธวิธีที่ยึดหลักการตัดสินใจ-จุดมุ่งหมาย (Decision-objective Strategies) ได้แก่ รูปแบบการประเมินของทายเลอร์ (Ralph W. Tyler) แฮมมอนด์ (Robert L. Hammond) โพรวัส (Molcolm M. Provus) และ Metfessel and Michael

ในการประเมินการเรียนการสอนระดับประถมศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ที่จะประเมินสภาพที่เป็นจริงและความต้องการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าเป็นเช่นไร บัจจุบันฐานในการจัดการศึกษามีความเหมาะสมหรือไม่ กระบวนการจัดการศึกษามีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรและผลผลิตในด้านการจัดการศึกษา ตลอดจนผลสัมฤทธิ์ ผลกระทบของการจัดการศึกษาที่เกิดขึ้นเป็นเช่นใด จึงขอเสนอแนวความคิดในการประเมิน ของแบบจำลองชิปป์ (CIPP Model) ของสตัฟเฟิล บีม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แบบจำลอง ชิปป์ (CIPP Model) คิดขึ้นโดย สตัฟเฟิล บีม และคนอื่น ๆ (PDK 1977, PP.261-265 อ้างใน นิตา ชูโต, 2527, หน้า 18-19) ได้เสนอแบบจำลอง ชิปป์ ซึ่งเน้นว่าการประเมินกระบวนการต่อเนื่องในการหาข้อมูล และข้อเท็จจริงเพื่อหาทางเลือกที่เป็นประโยชน์และการตัดสินใจของผู้บริหาร โดยการตัดสินใจจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ออกเป็น 4 แนวทางตามระดับข้อมูลที่จะนำมาใช้ประกอบ ดังนี้คือ

1. การตัดสินใจที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยสิ้นเชิง (Metamorphic) เมื่อได้ข้อมูลค้นพบใหม่ที่สุดที่แน่ใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง การตัดสินใจแบบนี้มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยหรือแทบจะไม่เกิดขึ้นเลย
2. การตัดสินใจเพื่อการเปลี่ยนแปลงแก้ไขกิจกรรมบางสิ่งบางอย่าง เพื่อประคองดุลยภาพภายในองค์กรให้เป็นไปโดยปกติ (Homeostasis) โดยการใช้นโยบาย หรือมาตรฐานมาช่วยแก้ไข หรือสับเปลี่ยนหน้าที่การทำงาน เปลี่ยนระบบการเก็บข้อมูล ฯลฯ แต่ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญเกิดขึ้น
3. การตัดสินใจเพื่อการปรับปรุง (Incremental) พัฒนาการที่ดีขึ้น คือให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีคณะกรรมการหรือผู้เชี่ยวชาญศึกษา แก้ไขแนะนำให้ความรู้และนำเทคนิคใหม่ ๆ เข้ามาใช้เพื่อการเปลี่ยนแปลงนั้น
4. การตัดสินใจโดยนำความคิดริเริ่ม นำกิจกรรมใหม่ ๆ เข้ามาใช้ทดลอง เพื่อดูผลและโอกาสของการเปลี่ยนแปลง (Neomobilistic) โดยการนำทฤษฎีและค้นพบใหม่

มาทดลองใช้ ซึ่งบางครั้งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ 2 แบบ คือ เปลี่ยนแปลงน้อย (แนว 2 และแนว 3) กับเปลี่ยนแปลงมาก (แนว 1 กับ แนว 4)

จากแนวการตัดสินใจ 4 แนว สตีฟเฟิลบีม ได้แยกประเภทการตัดสินใจออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. การตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนเพื่อวางวัตถุประสงค์
2. การตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการเพื่อวางกระบวนการ
3. การตัดสินใจเกี่ยวกับการปฏิบัติเพื่อควบคุมตัดแปลงกระบวนการ
4. การตัดสินใจเพื่อปรับการตัดสินใจจากผลของโครงการ

จุดเน้นของการประเมินแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. ประเมินสภาพแวดล้อมต่าง ๆ
2. ประเมินปัจจัยนำเข้า
3. ประเมินกระบวนการ
4. ประเมินผลผลิต

การประเมินสภาพแวดล้อม

เป็นการวิเคราะห์และกำหนดสิ่งแวดล้อมของโครงการ สิ่งจำเป็นต่าง ๆ ที่ยังขาดแคลน ประชากรและบุคคลที่เกี่ยวข้อง จุดประสงค์ของงานนั้น ๆ การประเมินสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยทำให้มองเห็นรูปแบบเฉพาะของแผนงานอย่างสมเหตุสมผล การวิเคราะห์ถึงปัญหาของสภาพแวดล้อมต่าง ๆ จะ เป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการกำหนดจุดประสงค์ต่าง ๆ ของโครงการ

การประเมินปัจจัยนำเข้า

ปัจจัยหรือทรัพยากรหมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินโครงการ อาจจะเป็นเงิน วัสดุสิ่งของ บุคคลและอื่น ๆ ต้องประเมินว่าปัจจัยหรือทรัพยากรต่าง ๆ มีปริมาณและหรือคุณภาพเพียงพอหรือไม่ และจะใช้ปัจจัยหรือทรัพยากรเหล่านั้นอย่างไรจึงจะทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

การประเมินกระบวนการ

จุดประสงค์ของกระบวนการจะต้องแจ้งให้ทราบว่า ใครเป็นผู้รับผิดชอบ กิจกรรมนั้น กิจกรรมนั้น คืออะไร และกิจกรรมนั้นจะสำเร็จเมื่อไร การประเมินกระบวนการ เป็นการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความแน่ใจว่า งานนั้นได้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพของโครงการหรือแผนงานอาจวัดได้โดยการตรวจสอบว่า งานได้ดำเนินไปตามแผนหรือไม่ บุคลากรแต่ละคนได้ปฏิบัติงานมีความท้อถอย หรือเบี่ยงเบนต่อหน้าที่ การงาน

การประเมินผลผลิต

การประเมินผลผลิตเป็นการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ หรือผลงานกับจุดประสงค์ของโครงการที่วางไว้ผลสัมฤทธิ์ต่าง ๆ อาจประกอบด้วยข้อมูลที่ได้จากการสอบ การสังเกต การจัดอันดับคุณภาพ การสัมภาษณ์ ฯลฯ โดยนำไปเปรียบเทียบกับจุดประสงค์เฉพาะแต่ละอย่าง การประเมินผลผลิตจะให้ข้อมูลเพื่อการพิจารณาตัดสินใจว่าโครงการนั้นควรจะดำเนินต่อไปจะยุติ หรือจะต้องปรับขยายแผนงานต่อไป

จากจุดเน้นของการประเมินตามแบบจำลอง ชิปปี้ สรุปได้ว่า รายละเอียดของจุดเน้นทั้ง 4 ประเภท จะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงขอบข่ายที่เราจะสามารถทำการประเมินได้ และเหมาะสมที่จะใช้ในการประเมินงานที่มีลักษณะ เป็นแบบประเมินความก้าวหน้า และสภาพที่เป็นจริงเพื่อป้องกันจุดเด่นและจุดด้อยของการจัดการศึกษาแล้วนำผลหรือข้อมูลไปปรับปรุงปัจจัย และกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ

จากรูปแบบประเมินโครงการที่ได้นำเสนอมานั้น เป็นเพียงส่วนหนึ่งของรูปแบบการประเมินโครงการทางการศึกษา รูปแบบเหล่านี้ผู้วิจัยคาดว่าจะใช้เป็นกรอบแนวคิด และแนวทางในการสร้างแบบและเครื่องมือประเมินการเรียนการสอนแผนกประถมศึกษา โรงเรียนปริ้นส์รอยแยลล์วิทยาลัย ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการประเมินโครงการรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งนั้น ย่อมไม่มีความสมบูรณ์เพียงพอที่จะใช้ประเมินได้ครบถ้วน ดังนั้นในการประเมินส่วนมากจะใช้รูปแบบการประเมินหลายรูปแบบด้วยกัน (Bhola, 1974, อังาน นุศลส่ง นิลแก้ว, 2530, หน้า 10)

ส่วน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2532, หน้า 52) ได้กล่าวถึงการเลือกรูปแบบการประเมินโครงการว่า "โมเดลที่ดีที่สุด คือ โมเดลที่ไม่มีรูปแบบเอาคำถามหรือความต้องการเป็นตัวตั้ง แล้วออกแบบรูปแบบ (Design Model) เอาเอง เรียกว่า วิธีสุดยอดที่สุด" ดังนั้นผู้ประเมินไม่จำเป็นต้องยึดมั่นหรือผูกติดกับรูปแบบต่าง ๆ มากเกินไป

3. ปัญหาและอุปสรรคในการประเมิน

ฉัตรนภา พรหมมา (2532, หน้า 103) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับปัญหาในการประเมินว่า มีปัญหาที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ การประเมินขาดการพิจารณาคุณค่าทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ขาดเครื่องมือที่มีมาตรฐาน และที่สำคัญคือขาดเกณฑ์ที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน

ส่วน สนานจิตร์ สุคนธ์ทรัพย์ (2528, หน้า 10-18) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้การประเมินไม่นำไปสู่การพัฒนา มี 2 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านผู้ประเมิน ได้แก่

3.1.1 ผู้ประเมินไม่ตระหนักถึงความสำคัญของงานในหน้าที่ของตนทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประสบการณ์โดยตรงหรือโดยอ้อมว่า ผลการประเมินไม่มีผลกระทบต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร

3.1.2 ผู้ประเมินไม่มีความรู้และทักษะในการประเมินแม้จะตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินแต่ก็ไม่สามารถทำการประเมินอย่างเป็นระบบและทำให้ผลการประเมิน มีคุณภาพได้

3.1.3 ผู้ประเมินขาดจรรยาบรรณในการประเมิน กล่าวคือไม่เสนอผลการประเมินตามความเป็นจริงด้วยเกรงว่าจะเกิดผลกระทบต่อผู้เกี่ยวข้อง หรือหน่วยงาน หรือมุ่งเสนอเฉพาะข้อมูลที่เป็นผลสำเร็จ

3.1.4 ผู้ประเมินไม่มีความรู้และทักษะในการรายงานผลการประเมิน (โครงการ) ทำให้ไม่มีการประชาสัมพันธ์ ผลการประเมินให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและนำไปใช้ออึ้งการรายงานผลการประเมินที่ยืดยาว ขาดจุดสนใจ และไม่นำเสนอแนวทางเพื่อนำข้อมูล

ไปใช้ในการตัดสินใจ ทำให้ผู้ตัดสินใจมองผลการประเมินเป็นเอกสารทางวิชาการ และไม่เห็น
ประโยชน์หรือแนวทางที่จะนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์

3.1.5 ผู้ประเมินโดยทั่วไป ยังใช้วิธีการที่ทำให้ได้ข้อมูลไม่ครอบคลุมซึ่ง
ส่วนหนึ่งจะใช้ข้อมูลจากหมู่ผู้เกี่ยวข้องก็โดยตรงเท่านั้น

3.2 ด้านผู้เกี่ยวข้องและสภาพแวดล้อม ได้แก่

3.2.1 ผู้บริหารไม่มีศรัทธาในการใช้ผลการประเมินเพื่อ การตัดสินใจ
ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเกิดจากความมั่นใจในตนเองสูง ต้องการตัดสินใจโดยลำพังหรือผู้บริหารบางส่วน
อาจมีประสบการณ์ในทางลบต่อการประเมินทำให้ไม่ เห็น ประโยชน์ในการนำผลการประเมินไปใช้
เช่น ผู้ประเมินไม่มีการวางแผนล่วงหน้าเกี่ยวกับการประเมิน ทำให้ผู้บริหารขาดข้อมูลจากการ
ประเมินโครงการในเวลาที่ต้องการ จึงไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าและจัดการแก้ปัญหาได้ทัน
สถานการณ์หรือผลการประเมินผิดพลาดทำให้ผู้บริหารตัดสินใจผิดหรือให้ข้อมูลผิดพลาดแก่บุคคลอื่น
ก่อให้เกิดภาพพจน์เสียหายแก่ผู้บริหารเอง

3.2.2 ในประเทศไทยยังไม่มีแรงกดดันที่แรงพอที่จะส่งผลให้มีการทำ
และใช้ผลประเมินเหมือนกับในบางประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา

3.2.3 การขาดระบบตรวจสอบควบคุมการประเมิน ซึ่งการประเมินที่
ขาดระบบควบคุมและแทรกแซงเพื่อให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการจะ ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใด ๆ
นอกจากความสิ้นเปลือง เพราะจะมีแต่รายงานที่แสดงถึงผลสำเร็จโดยไม่ชี้ข้อพิสูจน์ว่าได้ผล
จริงตามนั้น และแม้จะรายงานสภาพที่ไม่เป็นจริง หรือข้อเท็จจริงที่แสดงถึงปัญหา ก็ไม่มีการ
ดำเนินงานที่แสดงให้เห็นถึงการรับรู้หรือความสนใจที่จะแก้ปัญหาซึ่งสภาพเหล่านี้จะมีผลย้อนกลับ
ทำให้ผู้ประเมินไม่ใส่ใจที่จะประเมินอย่างจริงจัง

3.2.4 ความไม่กล้าตัดสินใจเปลี่ยนแปลงแผน หรือการดำเนินงาน
เมื่อผลการประเมินเป็นไปในทางลบ เนื่องจากเกรงผลกระทบจากภายนอก เช่น การลดบ-
ประมาณ การยุติหรือเลิกล้มโครงการ สวัสดิการของบุคลากรในโครงการ เป็นต้น

สำหรับ ปราโมทย์ เจนการ (2526, หน้า 476-477) ได้กล่าวถึงปัญหาของการ
ประเมินว่าสาเหตุหนึ่งนั้นเป็นปัญหาในเชิงปรัชญากล่าวคือแนวความคิดและความเข้าใจเกี่ยวกับ
การประเมินโครงการยังแตกต่างกันในกลุ่มผู้เกี่ยวข้องโดยเฉพาะนักวิชาการจะให้ความสำคัญ

ต่อการนำผลมาตัดสินนโยบายหรือโครงการ ในขณะที่ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการนำผลมาตรวจสอบสมรรถภาพของผู้ปฏิบัติงาน หรือนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมงานซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนักวิชาการในสหรัฐอเมริกาว่า กลุ่มผู้ปฏิบัติการประเมินโครงการ (ส่วนใหญ่เป็นนักวิชาการ) และกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์จากผลการประเมินโครงการ (ส่วนใหญ่เป็นผู้บริหาร) มีความเห็นแตกต่างกัน โดยกลุ่มผู้ประเมินโครงการเน้นบทบาทของผู้ประเมิน วิธีการและกระบวนการประเมินโครงการ และการนำเสนอรายงาน ส่วนผู้ใช้ผลการประเมินโครงการเน้นการนำเสนอรายงาน (ประมวล เสนาฤทธิ์, 2532, หน้า 2-3)

บุญธรรม กิจปริศนาบริสุทธิ์ (2533, หน้า 210-211) ได้กล่าวถึงปัญหาทั่ว ๆ ไปในการประเมิน ไว้ดังนี้

1. ขาดการวางแผน กล่าวคือ การประเมินโครงการที่ทำการโดยทั่วไปมักไม่มีการวางแผนล่วงหน้า
2. ทัศนคติและความลำเอียงของผู้ประเมิน
3. ขาดข้อมูลที่เที่ยงตรง
4. ขาดการประเมินทั้งระบบ และจะประเมินเฉพาะผลที่ได้รับเท่านั้น
5. การประเมินจะเป็นการประเมินในสุญญากาศ กล่าวคือ ผู้ประเมินรู้แต่วิธีการประเมินแต่ไม่เข้าใจโครงการอย่างท่องแท้ หรือรู้รายละเอียดของโครงการแต่ไม่รู้วิธีการประเมิน
6. ขาดการประเมินและติดตามเพื่อปรับปรุงโครงการ
7. กำหนดช่วงเวลาและความถี่ของการประเมินไม่เหมาะสม

นอกจากนี้ ถวัลย์ ทองมี (2532) ยังได้กล่าวถึงสภาพปัจจุบัน ปัญหาในการประเมินผลแผนและโครงการของหน่วยงานในสังกัด โดยใช้ข้อมูลจากการปฏิบัติงานและข้อมูลการสำรวจของคณะกรรมการที่จังหวัดกาญจนบุรี เมื่อ พ.ศ. 2531 สรุปได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันปัญหาจากการปฏิบัติงาน
 - 1.1 ไม่ทราบผลการดำเนินงาน/โครงการในส่วนภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง
 - 1.2 ขาดการประสานกันในการประเมินระหว่างส่วนกลางกับจังหวัด ทำให้สรุปผลงาน/โครงการได้ไม่ชัดเจน

1.3 การรายงานผลต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวง
ศึกษาธิการ สำนักงานประมาณ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังขาดข้อมูลที่น่าเชื่อถือ

1.4 ความซ้ำซ้อนของการเก็บข้อมูล มีหลายหน่วยงานดำเนินการแต่ขาดการ
ประสานงาน

1.5 ขาดการประเมินที่เป็นระบบ วงจรในการวางแผนจึงเกิดช่องว่างและ
ประสิทธิภาพของแผนลดลงคือ สภาพปัจจุบันปัญหาความต้องการพัฒนาไม่ชัดเจน การวางแผน
อาจไม่สนองปัญหา ความต้องการที่แท้จริง การปฏิบัติตามแผน เมื่อมีปัญหาอุปสรรคไม่อาจเข้า
ไปช่วยเหลือได้ทันทั่วทั้งที่ทั้งไม่อาจปรับแผนได้ และผลการดำเนินงานเมื่อสิ้นปีงบประมาณ
เมื่อสิ้นสุดแผนไม่แจ่มชัด

2. สภาพปัจจุบันปัญหาจากการสำรวจของคณะทำงาน

2.1 ด้านระบบและกระบวนการยังไม่ชัดเจนและไม่สอดคล้องกับขั้นตอนการ
วางแผนและการดำเนินการตามแผน

2.2 ตัวบ่งชี้และข้อมูล ซึ่งแสดงสภาพความสำเร็จของแผนและโครงการยังไม่
ได้กำหนดอย่างชัดเจน และประสานกันทุกฝ่าย

2.3 บุคลากร ยังไม่เพียงพอทั้งจำนวนและคุณภาพที่จะสามารถดำเนินงาน
ประเมินได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 วิธีการประเมินและเครื่องมือยังต้องการพัฒนา

2.5 ผลการประเมินยังไม่เป็นที่น่าเชื่อถือ ไม่ทันต่อเหตุการณ์ และไม่ตรงกับ
ความต้องการของผู้บริหาร

2.6 ผู้บริหารบางส่วนบางระดับ ยังไม่สนับสนุนหรือให้ความสำคัญต่อการ
ประเมิน (กองนโยบายและแผน, 2532, หน้า 92-93)

จากปัญหาการประเมินที่กล่าวนั้น สรุปได้ว่าการสร้างความเข้าใจในเรื่องวิธีการ
ประเมินความสนใจเกี่ยวกับงานประเมินจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีส่วนสำคัญต่อการชี้แนะให้เกิด
การประเมินตามทิศทางที่ต้องการ และมีการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงงานหรือ
โครงการให้เกิดประโยชน์อย่างจริงจัง

4. โครงสร้างของหลักสูตรแผนกประถมศึกษา โรงเรียนพรินซ์รอยแยลส์วิทยาลัย
มวลประสบการณ์ที่จัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มี 5 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 กลุ่มทักษะ ว่าด้วยเครื่องมือการเรียนรู้ ประกอบด้วยวิชาภาษาไทย และ วิชาคณิตศาสตร์

กลุ่มที่ 2 กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ว่าด้วยกระบวนการแก้ไขปัญหาของ ชีวิตและสังคม โดยเน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อความดำรงอยู่และการดำเนิน ชีวิตที่ดี

กลุ่มที่ 3 กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ว่าด้วยกิจกรรมที่เกี่ยวกับการสร้างเสริม นิสัย ค่านิยม เจตคติและพฤติกรรม เพื่อนำไปสู่การมีบุคลิกภาพที่ดี

กลุ่มที่ 4 กลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ ว่าด้วยประสบการณ์ทั่วไปในการทำงาน และความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพ

กลุ่มที่ 5 กลุ่มประสบการณ์พิเศษ ว่าด้วยความรู้พื้นฐานในวิชาภาษาอังกฤษ

เวลาเรียน ตลอดหลักสูตรประถมศึกษา ใช้เวลาเรียนประมาณ 6 ปี แต่ละปี การศึกษาควรมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 40 สัปดาห์ ในหนึ่งสัปดาห์ต้องมีเวลาเรียนไม่น้อยกว่า 25 ชั่วโมง ทั้งนี้เมื่อรวมแล้วต้องมีเวลาเรียนไม่ต่ำกว่า 200 วันและไม่ต่ำกว่า 1,000 ชั่วโมง

นอกจากนี้ทางโรงเรียนได้กำหนดให้ครูมาเตรียมการสอนก่อนเปิดภาคเรียนประมาณ 2 สัปดาห์ ซึ่งในปีนี้ทางโรงเรียนจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดการเรียนการสอนโดย เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางและ ได้เชิญวิทยากรมาให้ความรู้และฝึกปฏิบัติจริงให้กับครูทุกท่านเพื่อ ที่จะได้นำความรู้ที่ได้ไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ต่อจากนั้นครู ทุกกลุ่มประสบการณ์ร่วมกันปรึกษารหาหรือในด้านการเรียนการสอน โดยการนำของหัวหน้ากลุ่ม ประสบการณ์ในการวางแผนจัดประสบการณ์หรือการจัดทำวิเคราะห้หลักสูตร การจัดกิจกรรม การเรียนการสอน การใช้วิธีการสอน สื่อการเรียนการสอน ตลอดจนการประเมินพัฒนาการ หรือการประเมินผลการเรียนการสอน โดยสรุปได้ว่า

แนวการจัดประสบการณ์หรือหลักสูตร ครูทุกกลุ่มประสบการณ์ต้องทำการวิเคราะห์หลักสูตร โดยครูในแต่ละประสบการณ์ทำการสอนชั้นใดก็ให้ร่วมกันวิเคราะห์หลักสูตรร่วมกันแล้ว ให้หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์เป็นผู้ตรวจ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูทุกกลุ่มประสบการณ์ต้องทำการกำหนดการสอนก่อนที่ทางโรงเรียนจะเปิดเรียน การสอนโดยร่วมกันทำในระดับชั้นเป็นจำนวน 3 ชุด เพื่อเก็บไว้เอง 1 ชุด ส่งหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ 1 ชุด และส่งให้กับผู้ช่วยหัวหน้าแผนกประถมศึกษา ฝ่ายวิชาการอีก 1 ชุด นอกจากนี้ครูทุกท่านต้องทำแผนการเรียนการสอนล่วงหน้าก่อนทำการสอน 1 สัปดาห์ โดยเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และส่งแผนการสอนให้หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์ได้ทำการตรวจทุกสัปดาห์ และให้ผู้ช่วยหัวหน้าแผนกประถมศึกษา ฝ่ายวิชาการทำการตรวจแผนการสอนทุกเดือน ตลอดจนจัดให้มีการนิเทศเป็นระบบ อันได้แก่ เพื่อนนิเทศเพื่อน หัวหน้ากลุ่มประสบการณ์นิเทศครูที่สังกัดกลุ่มนั้น ๆ และผู้ช่วยของแผนกนิเทศครูทุกท่าน

วิธีการสอนและการใช้สื่อการสอน ในปีนี้ทางโรงเรียนได้เน้นให้ครูทุกกลุ่มประสบการณ์ให้ใช้วิธีการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และส่งเสริมให้ครูได้ใช้สื่อการเรียนการสอน ที่ผลิตขึ้นเอง นอกจากนี้ทางโรงเรียนได้จัดหาวัสดุอุปกรณ์ให้กับครูที่ผลิตสื่อการสอนเอง โดยครูที่ต้องการวัสดุอุปกรณ์ให้เบิกได้โดยผ่านทางหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์

การประเมินพัฒนาการหรือการประเมินผลการเรียนการสอน ทางโรงเรียนได้คัดเลือกตัวแทนครูระดับชั้นละ 1 คน เป็นคณะกรรมการวิชาการของแผนกเพื่อทำงานในด้านสนับสนุนการเรียนการสอนในด้านการวัดผล นอกจากนี้ทางโรงเรียนยังกำหนดให้ครูทุกท่านทำสถิติผลการสอบของนักเรียน ครูผู้สอนทุกรายวิชาต้องทำการวิเคราะห์ข้อสอบทุกครั้ง โดยมีการสอบ 2 ครั้งต่อหนึ่งภาคเรียน และครูทุกรายวิชาต้องทำการสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียน โดยจะแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มคือ นักเรียนที่ต้องเสริมกับนักเรียนที่ต้องซ่อม จัดทำการซ่อมเสริมให้ทุกวันตอนพักเที่ยง แล้วทำการผลัดเปลี่ยนรายวิชา เช่น ที่ต้องซ่อม จัดทำการซ่อมเสริมให้ทุกวันตอนพักเที่ยง แล้วทำการผลัดเปลี่ยนรายวิชา เช่น

วันจันทร์	ช่อมเสริม	ภาษาไทย
วันอังคาร	ช่อมเสริม	คณิตศาสตร์
วันพุธ	ช่อมเสริม	กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต
วันพฤหัสบดี	ช่อมเสริม	ภาษาอังกฤษ
วันศุกร์	ช่อมเสริม	ภาษาไทย

โดยครูที่สอนวิชานั้น ๆ จะ เปลี่ยนกันเข้าสอนและมีการจดบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกครั้ง

5. งานวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับการประเมินการจัดการเรียนการสอน

5.1 งานวิจัยที่ให้ตัวอย่างรูปแบบของการประเมิน

อารีวรรณ สุยะราช (2529) ได้ทำการประเมินโครงการในด้านสภาพแวดล้อมปัจจัยพื้นฐานกระบวนการนิเทศ และผลการนิเทศติดตามผล เพื่อแสวงหาแนวทางการปรับปรุงการนิเทศและติดตามผลการเรียนการสอน ของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเขียงคำ จังหวัดพะเยา โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบจำลองชิปป์ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ สอบถาม สังเกต บันทึกจากเอกสาร และวิเคราะห์ข้อมูล การบรรยายข้อมูลตามสภาพ วิเคราะห์ ในเชิงความสอดคล้องและสัมพันธ์กัน เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้แต่ละ เรื่อง

สุรพันธ์ บันตทอง (2528) ช้างใน บุญส่ง นิลแก้ว, 2530 หน้า 31) ได้ใช้รูปแบบการประเมินแบบจำลองชิปป์ ในการประเมินองค์ประกอบต่าง ๆ ของโครงการอบรมบุคลากรประจำการทางการศึกษา คือการประเมินเกี่ยวกับความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของโครงการกับนโยบายทางการศึกษา ความต้องการ และความคาดหวังของบุคลากรประจำการ ความต้องการและความคาดหวังของเจ้าสังกัดของบุคลากรประจำการ ความต้องการและความคาดหวังของอาจารย์ผู้สอน ประเมินความเหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการดำเนินการโครงการ เช่น คุณลักษณะของผู้เข้ารับการอบรม ประสบการณ์ของอาจารย์ผู้สอน เอกสารตำราสภาพห้องเรียน ประเมินความเหมาะสมของการดำเนินการอบรม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ผ่านการอบรมแล้วในการดำเนินการวิจัยได้ใช้เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามเพียงอย่างเดียว

ลักขณา บรรพทฤษฎณ์ (2528) ได้ประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบจำลองซิปป์เพื่อประเมินผล โครงการอบรมครูประจำการที่ไม่มีวุฒิเกี่ยวกับความสอดคล้อง ระหว่างวัตถุประสงค์ของโครงการ นโยบายทางการศึกษา กับความต้องการและคาดหวังของครูประจำการ ความเหมาะสมของปัจจัยเบื้องต้นและการดำเนินการ ตลอดจนผลผลิตของโครงการ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ทดสอบ ตอบแบบสำรวจ แบบประเมินผลการสอน สังเกตการสอนและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อเรื่อง คำถามหาค่าเฉลี่ยร้อยละ ฐานนิยม ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (t-test)

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และวรรณพร วิเชียรวงษ์ (2520 อ้างใน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2523, หน้า 29-79) ได้ประเมินโปรแกรมการประชุมปฏิบัติการเรื่อง การประเมินผลการเรียนของนิสิต เพื่อให้ได้ข้อมูลจากคณะกรรมการจัดการประชุม คณะวิทยากร คณาจารย์ ผู้เข้าประชุม กิจกรรมการประชุม และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมของนักประเมิน เกี่ยวกับความเหมาะสมของจุดมุ่งหมายของการประชุม แผนงานที่กำหนดไว้กับทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ และขั้นตอนการดำเนินการประชุมที่ปฏิบัติจริงรวมทั้งผลการบรรลุจุดมุ่งหมายของโปรแกรมการประชุม ตามวิธีการประเมินของรูปแบบจำลองซิปป์ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสังเกตกิจกรรมการประชุม การศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ และการตอบแบบสำรวจ ซึ่งทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีวิเคราะห์เนื้อเรื่อง หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และฐานนิยม

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น พบว่า รูปแบบจำลองซิปป์ มีการประเมินทุกส่วนของโครงการ ทั้งด้านสภาวะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิตของโครงการซึ่งได้ทำการศึกษาผลข้างเคียงหรือผลกระทบที่เกิดจากโครงการด้วย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สอบถาม สังเกต และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเป็นส่วนใหญ่

5.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน

วิเชียร นพพลกรัง (2532) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ครูไม่เข้าใจหลักสูตร สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ข้อสอบไม่ได้มาตรฐาน

และไม่ครอบคลุมเนื้อหา หนังสือในห้องสมุดมีน้อยไม่สามารถดำเนินการได้ครบทุกโครงการ ครูบางคนไม่เอาใจใส่จัดกิจกรรมส่งเสริมการสอน และครูบางคนไม่ต้องการเข้าอบรม

เสาวคนธ์ โภภัสศิริกุล (2536) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนปริณัสรอยแยลส์วิทยาลัยตามความคิดเห็นของครูผู้สอน พบว่าครูบางส่วนไม่เข้าใจเรื่องหลักสูตร ครูไม่เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน เนื่องจากเคยชินกับแนวปฏิบัติเดิม ครูไม่ชำนาญในการเขียนแผนการสอนและไม่ปฏิบัติตามแผนการสอน จำนวนนักเรียนในแต่ละห้องเรียนในระดับ ป.4-6 มีมากเกินไป การสอนซ่อมเสริมยังไม่มีประสิทธิภาพ ครูไม่มีเวลาเพียงพอในการสอนซ่อมเสริม เพราะได้รับมอบหมายให้ทำกิจกรรมพิเศษของโรงเรียน นอกจากนี้ครูขาดความรู้และทักษะในการสร้างเครื่องมือวัดผล ครูไม่เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศตลอดจนขาดการนิเทศอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง

ชมาวดี คำแข็งขวา (2535) ได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดกระบวนการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ตามหลักสูตรประถมศึกษา 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในจังหวัดมุกดาหาร พบว่า ครูมีการเขียนแผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูเริ่มทบทวนความรู้ให้กับนักเรียนก่อนแล้วจึงสอนเนื้อหาใหม่ โดยครูใช้วิธีสอนด้วยการยกตัวอย่างแล้วให้นักเรียนสรุปเป็นกฎเกณฑ์ และครูใช้สื่อจากของจริง ภาพ สัญลักษณ์ สำหรับการวัดและประเมินผลครูจะทำการทุกครั้งหลังจบบทเรียน แต่ครูขาดการวัดและประเมินผลในช่วงก่อนเรียนและระหว่างเรียน วิธีที่ครูใช้วัดและประเมินผลใช้วิธีซักถาม สังเกต และทดสอบ ในเรื่องปัญหาและอุปสรรค พบว่า ขาดครูมือครู ครูไม่มีเวลาเขียนแผนการสอน นักเรียนขาดความพร้อมในการเรียน นักเรียนอ่านใจยังไม่เข้าใจ ขอบประมาณในการจัดหาสื่อไม่พอเพียง ครูเองขาดความรู้เกี่ยวกับการสร้างข้อสอบที่ใช้วัดผลตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

มานพ ภักเณียรนาท (2535) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความพร้อมของโรงเรียนประถมศึกษาในกาใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533 ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย พบว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ส่วนมากใช้วิธีการประชุมชี้แจงในการประชุมสัมพันธ์เพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนและผู้ปกครอง การประสานงานขอความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ยังไม่ได้ดำเนินการอย่างทั่วถึง การจัดเตรียมบุคลากรก็ยังไม่ได้ดำเนินการตามความเหมาะสมของโรงเรียนเอง มุ่งใช้บริการของหน่วยงานต้นสังกัดเพียงอย่างเดียว ทำ

ให้บุคลากรไม่ได้รับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เท่าที่ควร สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการเตรียมความพร้อม พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ส่วนมากไม่มีกรวางแผนการเตรียมความพร้อมไว้ล่วงหน้า บุคลากรมีภาระงานเกินกำลัง ชุมชนมีโอกาสร่วมในการพัฒนาการเรียนการสอนน้อย งบประมาณไม่เพียงพอและไม่มีการประเมินกิจกรรมเสริมสร้างขวัญ กำลังใจ และความมั่นคง

วีระเดช เชื้อนาม (2536) ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการใช้ หลักสูตรประถมศึกษา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ครูส่วนมากได้รับการอบรมเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533 แต่ยังไม่สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปเขียนแผนการสอนได้ตามแนวหลักสูตร เพราะขาดความรู้ความเข้าใจและขาดเอกสารในการกำหนดเนื้อหาที่จะสอน การจัดการเรียนการสอนยังคงมีครูเป็นจุดศูนย์กลางและไม่สามารถนำทักษะกระบวนการ 9 ขึ้นไปใช้ได้ครบทุกขั้นตอน เพราะมีความเข้าใจว่าเป็นวิธีสอนและต้องใช้ทุกขั้นตอน สื่ออุปกรณ์ที่ใช้มาก คือรูปภาพ เพราะจัดหาง่าย ประหยัดเวลา และงบประมาณ การวัดและประเมินผลผู้เรียน ใช้วิธีการสังเกตและซักถามเป็นหลัก ประกอบกับครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจและขาดเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผล

กรราวส์ และกู๊ด (Grouws & Good, pp. 127-144 อ้างใน ปาจรีย์ วิชชวัลลภ, 2527, หน้า 24) ได้เสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพของครูที่มีผลต่อการเรียนการสอนว่า การสอนอย่างตั้งใจจริง (Active Teaching) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะที่เริ่มบทเรียน จะทำให้ผลการเรียนดีขึ้น เพราะครูที่สอนอย่างตั้งใจจริงจะมีความเข้าใจเกี่ยวกับความคิดรวบยอดของสิ่งที่สอนและสามารถอธิบายความหมายได้อย่างชัดเจน จัดกิจกรรมการสอนได้อย่างเหมาะสม และได้เตรียมการสอนเรื่องดังกล่าวมาก่อนที่จะกำหนดงานให้นักเรียนทำ เอาใจใส่และสนใจต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นประการสำคัญ หากนักเรียนไม่เข้าใจก็พร้อมที่จะสอนใหม่ เพื่อให้เข้าใจยิ่งขึ้น โดยกรราวส์และกู๊ด ได้ทดลองการสอนแบบแอคทีฟ ทิชซิ่ง (Active Teaching) ในวิชาคณิตศาสตร์ ผลการทดลองพบว่าผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงขึ้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการสอนของครูมีผลสำคัญต่อการเรียนของนักเรียนและสามารถฝึกอบรมให้ครูมีพฤติกรรมการสอนที่มีคุณภาพสูงได้

ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ (2533) ได้ทำการศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533 ของโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร ในปีการศึกษา 2533 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ (70.72%) มีปัญหาในการใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุงบ้าง แต่ไม่มากนัก ปัญหาที่พบเป็นเรื่อง การจัดการเรียนการสอนตามแนวทางของหลักสูตร การวัดและประเมินผล การเตรียมการต่าง ๆ เพื่อใช้หลักสูตรฉบับปรับปรุง และเรื่องเอกสารหลักสูตร ตามลำดับ ซึ่งโรงเรียนส่วนใหญ่ (94.07%) รายงานว่าได้แก้ไขปัญหาด้วยความร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารและคณะครู-อาจารย์ในโรงเรียน ในด้านคุณภาพที่พึงประสงค์ของหลักสูตรฉบับปรับปรุงนี้ โรงเรียนประมาณร้อยละ 30 แจ้งว่า นักเรียนมีพัฒนาการในคุณภาพที่พึงประสงค์ของหลักสูตรฉบับปรับปรุงครบถ้วนทุกประการ ส่วนโรงเรียนที่เหลือ ยังมีนักเรียนซึ่งมีคุณภาพที่พึงประสงค์ของหลักสูตรบางประการยังไม่บรรลุ

ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ ได้ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) จากโรงเรียนร่วมพัฒนาหลักสูตร และโรงเรียนอื่น ๆ ทั่วไปพบว่า เนื้อหาสาระของหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 และ 3-4 มีมากเกินไป นักเรียนไม่สามารถเรียนรู้ได้ครบตามเนื้อหาทั้งหมด และบางตอนยากเกินไปสำหรับนักเรียนในระดับดังกล่าว จึงควรจัดเนื้อหาให้ง่ายและน้อยกว่านี้ ในด้านการจัดการเรียนการสอนครูส่วนมากขาดคู่มือครูคณิตศาสตร์ จึงไม่มีแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในกลุ่มทักษะต่ำกว่ากลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ

กองวิจัยทางการศึกษา กรมวิชาการ (2527) ได้ศึกษาสภาพและการปฏิบัติตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) โดยการส่งแบบสอบถามให้โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 292 โรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 276 โรงเรียน เทศบาล 197 โรงเรียน และโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร 4 โรงเรียน เป็นจำนวนโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 770 โรงเรียน โดยได้ส่งแบบสอบถามให้โรงเรียนดังกล่าวในเดือนพฤศจิกายน 2535 ผลการศึกษาพบว่า ในด้านการปฏิบัติตามจุดเน้นของหลักสูตร โรงเรียนได้ประเมินตนเองว่า ได้เน้นให้ครูฝึกนักเรียนให้มีนิสัยในการใช้ทักษะกระบวนการ 9 ขั้นตอน ซึ่งผ่านเกณฑ์การประเมิน 6 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ไม่มีผ่านคือ ขั้นตอนที่ 2, 3, 4 (คิดวิเคราะห์วิจารณ์สร้างทางเลือกอย่างหลากหลายและประเมินทางเลือก)